

Ideiglenes változat

A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (hatodik tanács)

2019. szeptember 5.(*)

„Elzeter döntéshozatal – A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke – Munkavállalók szabad mozgása – Egyenlő bánásmód – EUMSZ 45. cikk – 883/2004/EK rendelet – 4. cikk – A foglalkoztatás helye szerinti tagállam és harmadik ország között létrejött, szociális biztonságról szóló egyezmény – Családi ellátások – Olyan, határ menti ingázó munkavállalóra való alkalmazás, aki az egyezményben részes egyik államnak sem állampolgára, sem ott lakóhellyel rendelkező személy”

A C-801/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott elzeter döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a conseil supérieur de la sécurité sociale (a szociális biztonság felsőbb tanácsa, Luxemburg) a Bírósághoz 2018. december 19-én érkezett, 2018. december 17-i határozatával terjesztett el az

EU

és

a **Caisse pour l'avenir des enfants**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: C. Toader tanácselnök, A. Rosas (előadó) és M. Safjan bírák,

előtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel a előtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint a Bíróság az eljárási szabályzatának 99. cikke alapján, indokolt végzéssel határoz,

meghozta a következő

Végzést

1 Az elzeter döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 45. cikknek; az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.); valamint a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.) 4. cikkének az

értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az EU és a Caisse pour l'avenir des enfants (gyermekek jövőjéért alap, Luxemburg) között annak tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő, hogy az utóbbi megtagadta a családi támogatások EU gyermekének való nyújtását, aki az anyjával harmadik országban lakik.

Jogi háttér

Az 1965. évi szociális biztonsági egyezmény

3 A Luxemburgi Nagyhercegség és a Brazil Egyesült Államok által 1965. szeptember 16-án Rio de Janeiróban aláírt, szociális biztonságról szóló egyezménynek (*Mémorial A 1966.*, 621. o.) az alapügyben szereplő tényállásra alkalmazandó változata (a továbbiakban: 1965. évi szociális biztonsági egyezmény) az 1. cikkében a következők szerint rendelkezett:

„A jelen [e]gyezmény célja az egyenlő bánásmódra tekintettel szabályozni a szerződő felek állampolgárainak szociális biztonságát.”

4 Ezen egyezmény 2. cikke így rendelkezett:

„Az [e]gyezmény betegség, anyasági, rokkantsági, öregségi, élet és munkahelyi balesetbiztosításra, valamint a családi támogatásokra alkalmazandó (a nem járulékalapú szülési támogatások kivételével).”

5 Az említett egyezmény 3. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Bármelyik fél azon állampolgárára, aki rendszeres jelleggel a felek egyikének területén dolgozik, ez utóbbi jogszabályai vonatkoznak.”

6 Ugyanezen egyezmény 4. cikke kimondta:

„Bármelyik fél azon állampolgára, aki pénzübeli ellátásokra jogosult, ezen ellátásokat mindaddig teljes egészében és korlátozás nélkül megkapja, amíg a felek egyikének területén lakik.”

A 883/2004 rendelet

7 A 883/2004 rendelet 4. cikke értelmében:

„E rendelet eltérő rendelkezései hiányában az e rendelet hatálya alá tartozó személyeket bármely tagállam jogszabályai szerint ugyanolyan jogok illetik meg, és ugyanolyan kötelezettségek terhelik, mint az adott tagállam állampolgárait.”

A luxemburgi jog

8 Az 1965. évi szociális biztonsági egyezményt a Luxemburgi Nagyhercegség az 1966. július 12-ii törvénnyel hagyta jóvá (*Mémorial A 1966.*, 620. o.).

9 A társadalombiztosításról szóló törvény „Odaítélési feltételek” című 269. cikkének első bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Családi támogatásokra jogosult a jelen fejezetben szereplő feltételek mellett

a) saját jogán a ténylegesen és folyamatosan Luxemburgban tartózkodó és ott bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermek;

b) családtagjai jogán, az alkalmazandó nemzetközi jogi okmánynak megfelelően, minden, a luxemburgi jogszabályok személyi hatálya alá és a közösségi rendeletek vagy egyéb két- vagy többoldalú olyan okmány alkalmazási körébe tartozó személyek, amelyet Luxemburg szociális biztonság tárgyában aláírt, és amely rendelkezéseinek értelmében a családi támogatások az alkalmazás helye szerinti ország jogszabályainak megfelelően fizetendők. Valamely személy családtagjának tekintendő a 270. cikkben meghatározottak értelmében az e személy családtagjainak csoportjába tartozó gyermek. A jelen rendelkezésben említett családtagoknak a szóban forgó rendeletekben vagy aktusokban említett érintett országok egyikében kell lakóhellyel rendelkezniük.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

10 2015. december 8-án a portugál állampolgár, Franciaországban lakóhellyel rendelkező és Luxemburgban dolgozó EU családi támogatások iránti kérelemmel fordult a Caisse nationale des prestations familiales-hoz (nemzeti családtámogatási pénztár, Luxemburg) (jelenleg: Caisse pour l'avenir des enfants [gyermekek jövőjéért alap]) gyermeke vonatkozásában, aki az anyjával Brazíliában lakik.

11 2016. június 6-i határozatával a Caisse pour l'avenir des enfants (gyermekek jövőjéért alap) elutasította ezt a kérelmet, azzal az indokkal, hogy EU nem tartozik a társadalombiztosítási törvény 269. cikke (1) bekezdése b) pontjának hatálya alá, mivel az 1965. évi szociális biztonsági egyezmény nem alkalmazható rá, tekintettel arra, hogy se nem brazil, se nem luxemburgi állampolgár.

12 Az EU által benyújtott kereset nyomán a conseil arbitral de la sécurité sociale (társadalombiztosítási választottbírói tanács, Luxemburg) 2017. július 7-i ítéletével a keresetet mint megalapozatlant elutasította. Megállapította, hogy EU gyermeke nem jogosult családi támogatásokra, sem saját jogán, mivel nem tartózkodik ténylegesen és folyamatos jelleggel Luxemburgban, sem anyja családtagjaként, aki nem tartozik a luxemburgi jog hatálya alá, sem apja családtagjaként, akire nem terjed ki az 1965. évi szociális biztonsági egyezmény, tekintettel arra, hogy se nem brazil, se nem luxemburgi állampolgár, határ menti ingázó munkavállalói minősége pedig önmagában nem elegendő ahhoz, hogy luxemburgi állampolgárnak minősüljön.

13 Másodlagosan a conseil arbitral de la sécurité sociale (társadalombiztosítási választottbírói tanács) megjegyezte, hogy felmerülhet a 2002. január 15-i Gottardo ítélet (C-55/00, EU:C:2002:16) alapeljárásban való esetleges alkalmazhatóságának kérdése, azonban ezt a kérdést nem terjesztette az alapeljárás felei elé, és jogi következtetések levonásába sem bocsátkozott.

14 2017. augusztus 4-én EU a conseil arbitral de la sécurité sociale (társadalombiztosítási választottbírói tanács) ítélete ellen fellebbezést terjesztett elő a conseil supérieur de la sécurité sociale-nál (a szociális biztonság felsőbb tanácsa, Luxemburg), arra hivatkozással, hogy gyermeke után családi támogatásokra jogosult.

15 EU azt állította, hogy ha Franciaországban dolgozna, gyermeke után francia családi támogatásokban részesülne a Francia Köztársaság és Brazil Szövetségi Köztársaság által 2011. december 15-én Brazíliavárosban aláírt szociális biztonsági megállapodás alapján, illetve, ha Portugáliában dolgozna, gyermeke után portugál családi támogatásokban részesülne az „Iberoamericano” elnevezésű kétoldalú megállapodás alapján.

16 A munkavállalók Európai Unión belüli szabad mozgásának elvére hivatkozva, valamint utalva az EUMSZ 45. cikkre, a 2004/38 irányelvre és a 883/2004 rendeletre, EU igényt tartott a

luxemburgi családi támogatásokhoz való jogra, és azzal érvelt, hogy e támogatások kifizetésének hiányában olyan különös hátrány érne, amely adott esetben arra ösztönözné, hogy felhagyjon a luxemburgi munkavállalással, ami egyben a munkavállalók Unión belüli szabad mozgására vonatkozó elv korlátozását is jelentené.

17 Másodlagosan EU a 2002. január 15-i Gottardo ítéletre (C-55/00, EU:C:2002:16) hivatkozott, és eladta, hogy az uniós jog releváns rendelkezéseiből eredő egyenlő bánásmód elvére lehet hivatkozni azon tagállam intézményével szemben, amelyben biztosított, ha e tagállam és az érintett harmadik ország szociális biztonsági egyezményt kötött. Más különben EU azt kérte, hogy elzetes döntéshozatal céljából terjesszenek kérdést a Bíróság elé.

18 A Caisse pour l'avenir des enfants (gyermekek jövőjéért alap) elsölegesen a conseil arbitral de la sécurité sociale (társadalombiztosítási választottbírói tanács) ítéletének helybenhagyását kérte azon indok alapján, hogy sem a gyermek, sem az anyja, sem EU nem felelnek meg a társadalombiztosítási törvény 269. cikkében a családi támogatásokra való jogosultsághoz írt feltételeknek.

19 2018. január 22-én a Conseil supérieur de la sécurité sociale (a szociális biztonság felsőbb tanácsa, Luxemburg) felhívta az alapeljárás feleit arra, hogy foglaljanak állást az 1965. évi szociális biztonsági egyezmény olyan személyekre való alkalmazhatóságáról, akik – mint az alapeljárásban érintettek – egyik, ezen egyezményben részes fél területén sem rendelkeznek lakóhellyel, figyelemmel az említett egyezmény 4. cikkére, amely a pénzbeli ellátásokban való részesülést ahhoz köti, hogy az adott állampolgár lakóhelye ezen államok valamelyikének területén legyen.

20 E tekintetben EU ismételten a 2002. január 15-i Gottardo ítéletre (C-55/00, EU:C:2002:16) hivatkozott annak alátámasztása érdekében, hogy az egyenlő bánásmód elvére és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgására tekintettel az 1965. évi szociális biztonsági egyezmény 4. cikkére vele szemben nem lehet hivatkozni.

21 A Caisse pour l'avenir des enfants (gyermekek jövőjéért alap) szerint, amennyiben a 2002. január 15-i Gottardo ítélet (C-55/00, EU:C:2002:16) innentől kezdve arra kötelezné a Luxemburgi Nagyhercegséget, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség és harmadik ország között létrejött valamennyi nemzetközi egyezményben részes állam valamennyi állampolgára számára jogosultságot biztosítson, elkerülendő az állampolgárságon alapuló bármely hátrányos megkülönböztetést, az alapeljárásban EU helyzete objektíve nem lenne azonos az ilyen egyezményben részes állam azon állampolgáraiéval, akik ezen állam területén rendelkeznek állandó lakóhellyel is.

22 A conseil supérieur de la sécurité sociale (a szociális biztonság felsőbb tanácsa, Luxemburg) rámutat, hogy EU gyermeke nem jogosult családi támogatásokra sem saját jogán, mivel Luxemburgban nem rendelkezik sem állandó lakhellyel, sem tényleges tartózkodási hellyel, sem anyja családtagjaként, aki nem tartozik a luxemburgi jog hatálya alá, sem apja családtagjaként.

23 Ahhoz, hogy e gyermek EU családtagjaként családi támogatásokban részesülhessen, a conseil supérieur de la sécurité sociale (a szociális biztonság felsőbb tanácsa) szerint szükséges lenne, hogy EU-ra, aki a Luxemburgban kötött munkaszerződése alapján a luxemburgi jogszabályok hatálya alá tartozik, kétoldalú egyezmény vonatkozzon. Márpedig az 1965. évi szociális biztonsági egyezmény hatálya annak 3. és 4. cikke értelmében az ezen egyezményben részes államok valamelyikének állampolgárait vagy állandó lakosait korlátozódik.

24 EU azt állítja, hogy e korlátozások a munkavállalók Unión belüli szabad mozgására és az

egyenl? bánásmódra vonatkozó elvek akadályát képezik, és többek között hivatkozik: az EUMSZ 45. cikkre, amely értelmében a munkavállalók szabad mozgásának Unión belüli biztosítását írja el?, és ez magában foglalja az állampolgárság alapján történ? minden hátrányos megkülönböztetés megszüntetését a tagállamok munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka? és foglalkoztatási feltételek tekintetében; valamint a 883/2004 rendeletre, és különösen annak 4. cikkére, amely biztosítja, hogy azon személyeket, akikre a rendelet alkalmazandó, bármely tagállam jogszabályai szerint ugyanolyan ellátások illessék meg, és ugyanolyan kötelezettségek terheljék, mint az adott tagállam állampolgárait.

25 A kérdést el?terjeszt? bíróság rámutat, hogy a Bíróság a 2002. január 15?i Gottardo ítéletében (C?55/00, EU:C:2002:16) megállapította, hogy az egyik tagállam társadalombiztosítási ügyekben hatáskörrel rendelkező hatóságainak az ?ket az EK 39. cikk (jelenleg EUMSZ 45. cikk) értelmében terhel? kötelezettségek alapján az öregségi nyugellátásra való jogosultság megszerzésének vonatkozásában figyelembe kell venniük egy másik tagállam állampolgára által harmadik országban megszerzett biztosítási id?ket, amennyiben a fenti hatóságok – azonos járulékfizetési körülmények mellett – az első tagállam és e harmadik ország között létrejött kétoldalú nemzetközi egyezmény alapján a saját állampolgáraik által megszerzett ilyen biztosítási id?ket figyelembe veszik.

26 A kérdést el?terjeszt? bíróság szerint tehát felmerül a kérdés, hogy a családi támogatások területén az 1965. évi szociális biztonsági egyezmény alkalmazható-e EU-ra, jöllehet az ezen egyezményben részes két állam egyikének sem állampolgára vagy állandó lakosa.

27 E körülmények között a conseil supérieur de la sécurité sociale (a szociális biztonság fels?bb tanácsa) felfüggesztette az eljárást, és el?zetes döntéshozatal céljából a következ? kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Az egyik tagállam szociális biztonsági ügyekben hatáskörrel rendelkező [olyan] hatóságai[, mint a jelen ügyben a Caisse pour l'avenir des enfants (gyermekek jövőjéért alap)] az ?ket az EUMSZ 45. cikk, a [2004/38 irányelv, valamint a 883/2004] rendelet, annak is többek között a 4. cikke értelmében terhel? [...] kötelezettségek alapján kötelesek-e egy másik tagállam állampolgára részére családi ellátásokat folyósítani, amennyiben az említett hatóságok az első tagállam [(Luxemburgi Nagyhercegség)] és a harmadik ország [(Brazil Egyesült Államok, jelenleg Brazil Szövetségi Köztársaság)] között létrejött kétoldalú nemzetközi egyezmény alapján a saját állampolgáraik és állandó lakosaik családi ellátásokra való jogosultságát az említett [ellátásokra] való azonos jogosultsági feltételek mellett elismerik?

2) Amennyiben az első kérdésre igenl? válasz adandó, és abban az esetben, ha [a 2002. január 15?i Gottardo ítéletben (C?55/00, EU:C:2002:16)] kialakított elv a családi ellátásokra is kiterjeszthet?, a szociális biztonsági, közelebbre?l a családtámogatási ügyekben hatáskörrel rendelkező hatóság – [a jelen ügyben] a Caisse pour l'avenir des enfants (gyermekek jövőjéért alap), amely a Luxemburgi Nagyhercegség nemzeti családtámogatási intézménye – az (érintett kétoldalú egyezményben) részes [államokból] származó állampolgárok és az [Unió] más tag[államainak] állampolgárai közötti eltér? bánásmód igazolása céljából hivatkozhat-e objektív igazoló okként a rá nehezed? [rendkívül] súlyos pénzügyi és adminisztratív terhekre?”

Az el?zetes döntéshozatalra el?terjesztett kérdésekr?l

28 Az együttesen vizsgálándó kérdéseivel az el?terjeszt? bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 883/2004 rendelet 4. cikkével összefüggésben az EUMSZ 45. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, hogy az egyik tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai megtagadják egy másik tagállam – első tagállamban dolgozó, de ott lakóhellyel nem rendelkező – állampolgárától a családi ellátásokat azon gyermeke tekintetében, aki az anyjával harmadik

országban lakik, ha az említett hatóságok az első tagállam és a harmadik ország között létrejött kétoldalú nemzetközi egyezmény alapján az állampolgáraik és állandó lakosaik családi ellátásokra való jogát az említett ellátásokra való azonos jogosultsági feltételek mellett elismerik. Adott esetben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az érintett közigazgatási szerv által tapasztalt pénzügyi és adminisztratív terhek súlyával kapcsolatos megfontolásokra lehet-e hivatkozni az érintett kétoldalú egyezményben részes államok állampolgárai és más uniós tagállamok állampolgárai közötti egyenlő bánásmód objektív módon való igazolásához.

29 Eljárási szabályzatának 99. cikke értelmében a Bíróság, ha az előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdésre a válasz egyértelműen levezethető az ítélkezési gyakorlatból, vagy ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adandó válasz nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek, az előadó bírő javaslatára és a tanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat.

30 A jelen ügyben ezt a rendelkezést alkalmazni kell.

31 A jelen ügyben nem képezi vita tárgyát, hogy EU határ menti ingázó munkavállalóként Luxemburgban dolgozik, a luxemburgi szociális biztonsági rendszerében biztosítással rendelkezik és a luxemburgi jövedelemadó hatálya alá tartozik. EU – mivel a Luxemburgban kötött munkaszerződése miatt a luxemburgi jogszabályok hatálya alá tartozik – a gyermekére tekintettel családi támogatásokat igényelt a társadalombiztosítási törvény 269. cikke első bekezdésének b) pontja alapján, amelynek értelmében „családtagjai jogán, az alkalmazandó nemzetközi jogi okmányoknak megfelelően, minden, a luxemburgi jogszabályok személyi hatálya alá és a közösségi rendeletek vagy egyéb két- vagy többoldalú olyan okmány alkalmazási körébe tartozó személyek, amelyet Luxemburg szociális biztonság tárgyában aláírt, és amely rendelkezéseinek értelmében a családi támogatások az alkalmazás helye szerinti ország jogszabályainak megfelelően fizetendők”.

32 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó jogát igénybe vevő és korábban a lakóhelyétől eltérő tagállamban kereső tevékenységet folytató valamennyi uniós polgár, lakóhelyétől vagy állampolgárságától függetlenül az EUMSZ 45. cikk hatálya alá tartozik (lásd különösen: 2002. december 12-ii de Groot ítélet, C-385/00, EU:C:2002:750, 76. pont; 2019. február 28-ii Petersen ítélet, C-544/18, EU:C:2019:205, 31. pont; 2019. március 14-ii Jacob és Lennertz ítélet, C-174/18, EU:C:2019:205, 21. pont).

33 A jelen ügyben előterjesztett kérdésekre tekintettel emlékeztetni kell ezután a Bíróság arra vonatkozó ítélkezési gyakorlatára, hogyan alkalmazandó az egyenlő bánásmód elve az uniós jog, valamint két tagállam vagy valamely tagállam és harmadik ország között létrejött kétoldalú egyezmények kapcsolatával összefüggésben.

34 E tekintetben egy olyan kulturális egyezmény kapcsán, amely két tagállam között jött létre, és a tanulmányi ösztöndíjakat ezen két állam állampolgárai számára tartotta fenn, a Bíróság kimondta, hogy a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-ii 1612/68/EGK tanácsi rendelet (HL 1968. L 257., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 15. o.) 7. cikke kötelezi az említett két tagállam hatóságait az adott kétoldalú egyezménybe foglalt képzési támogatásoknak a területükön lakóhellyel rendelkező és munkavállalóként tevékenységet végző, azonban harmadik tagállam állampolgárságával rendelkező munkavállalókra történő kiterjesztésére (lásd ebben az értelemben: 1988. szeptember 27-ii Matteucci ítélet, 235/87, EU:C:1988:460, 16. és 23. pont).

35 A Bíróság ugyanis megállapította, hogy amennyiben egy kétoldalú egyezmény végrehajtásának keretében hozott intézkedés egy közösségi jogi rendelkezés alkalmazása akadályozásának veszélyével járna, még ha ezen egyezmény tárgya nem is tartozik a Szerződés

hatálya alá, minden tagállam köteles a fenti rendelkezés alkalmazását megkönnyíteni, illetve – ennek érdekében – minden olyan tagállamnak is a segítségére lenni, amelyet a közösségi jog értelmében kötelezettség terhel (1988. szeptember 27-²i Matteucci ítélet, 235/87, EU:C:1988:460, 19. pont).

36 Így az 1988. szeptember 27-²i Matteucci ítélet (235/87, EU:C:1988:460) 23. pontjában a Bíróság megállapította, hogy az olyan kétoldalú megállapodás, amely tanulmányi ösztöndíjakat csak e két tagállam állampolgárai részére tartotta fenn, nem képezheti akadályát a hazai munkavállalók és e két tagállam területén letelepedett közösségi munkavállalók közötti egyenlő bánásmód elve alkalmazásának.

37 Egyébiránt a Bíróság valamely tagállam és egy harmadik ország között létrejött, a kettős adóztatás elkerüléséről szóló kétoldalú nemzetközi egyezmény esetében emlékeztetett arra, hogy bár a közvetlen adók tekintetében kizárólag a tagállamoknak van hatásköre, azok mégsem mentesülnek a közösségi jogi szabályok betartásának kötelezettsége alól, hanem hatáskörüket arra tekintettel kell gyakorolniuk (lásd ebben az értelemben: 1999. szeptember 21-²i Saint-Gobain ZN ítélet, C-307/97, EU:C:1999:438, 57–59. pont). A Bíróság tehát kimondta, hogy a nemzeti elbánás elve az ilyen egyezményben részes tagállamok számára kötelezővé teszi, hogy a honos társaságokra irányadókkal azonos feltételek mellett biztosítsák a nem honos társaságok állandó telephelyeinek az egyezményben meghatározott elnyöket (1999. szeptember 21-²i Saint-Gobain ZN ítélet, C-307/97, EU:C:1999:438, 59. pont).

38 A Bíróság emlékeztetett ezen ítélkezési gyakorlatra a 2002. január 15-²i Gottardo ítéletben (C-55/00, EU:C:2002:16, 32. pont), amely a korábban Olaszországban, Svájcban és Franciaországban dolgozó és az olaszországi öregségi nyugdíjban részesüléshez elegendő jogosultsággal nem rendelkező francia állampolgár azon jogára vonatkozott, hogy összesítsék a Svájcban és Olaszországban szerzett biztosítási időt, ahogy azt az Olasz Köztársaság és Svájci Államszövetség között létrejött kétoldalú egyezmény előírja e két ország állampolgárai tekintetében. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben a nemzeti bíróság arra kereste a választ, hogy az illetékes olasz társadalombiztosítási hatóságoknak – az őket a többek között az EK 39. cikk (jelenleg EUMSZ 45. cikk) értelmében terhelő kötelezettségek alapján – ki kell-e terjeszteniük az Olasz Köztársaságtól eltérő tagállamok állampolgárságával rendelkező munkavállalókra azt a szabályt, miszerint a Svájcban megszerzett biztosítási időket figyelembe kell venni az olasz öregségi nyugellátásra való jogosultság megszerzésének vonatkozásában.

39 Ilyen körülmények között a Bíróság hangsúlyozta, hogy a nemzetközi egyezmények értelmében vállalt kötelezettségek teljesítése során – akár tagállamok között, akár valamely tagállam és harmadik ország, illetve országok között létrejött egyezményről van szó – a tagállamok kötelesek – az EK 307. cikk (jelenleg EUMSZ 351. cikk) rendelkezéseire is figyelemmel – eleget tenni az uniós jogból eredő kötelezettségeiknek (2002. január 15-²i Gottardo ítélet, C-55/00, EU:C:2002:16, 33. pont; 2010. január 21-²i Bizottság kontra Németország ítélet, C-546/07, EU:C:2010:25, 42. pont). Az, hogy a harmadik országokat az uniós jog értelmében nem terheli semmilyen kötelezettség, nem releváns ebben a szempontból.

40 Következésképpen, ha egy tagállam egy harmadik országgal a szociális biztonság tárgyában olyan kétoldalú nemzetközi egyezményt köt, amely az említett harmadik országban megszerzett biztosítási időszakoknak az öregségi nyugellátásra való jogosultság megszerzésekor történő figyelembevételéről rendelkezik, az említett tagállam az egyenlő elbánás általános elvénél fogva köteles a többi tagállam állampolgárainak ugyanazon elnyöket biztosítani, mint amelyek az említett egyezmény értelmében saját állampolgárait megilletik, amennyiben ennek megtagadását nem tudja objektív szempontokkal indokolni (2002. január 15-²i Gottardo ítélet, C-55/00, EU:C:2002:16, 34. pont).

41 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy valamely tagállam és egy harmadik ország között létrejött kétoldalú nemzetközi egyezmény egyensúlyának és kölcsönösségének megzavarása olyan objektív igazolás lehet, amelyre az ezen egyezményben részes tagállam hivatkozhat, amikor a saját állampolgárait az említett egyezmény alapján megillető elnyöket megtagadja a többi tagállam állampolgáraitól (lásd ebben az értelemben: 1999. szeptember 21-ⁱ Saint-Gobain ZN ítélet, C-307/97, EU:C:1999:438, 60. pont; 2002. január 15-ⁱ Gottardo ítélet, C-55/00, EU:C:2002:16, 36. pont).

42 A 2002. január 15-ⁱ Gottardo ítéletben (C-55/00, EU:C:2002:16, 37. pont) a Bíróság azonban megállapította, hogy az olasz kormány nem bizonyította, hogy az uniós jog által a tekintetében megállapított kötelezettségek sértenék az Olasz Köztársaság a Svájci Államszövetséggel szembeni vállalt kötelezettségeit. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben ugyanis a Bíróság megjegyezte, hogy a Svájcban megszerzett biztosítási időknek az olasz öregségi nyugellátásra való jogosultság érdekében történő figyelembevétele kedvezményének az Olasz Köztársaságtól eltérő tagállamok állampolgáira való kiterjesztésének az Olasz Köztársaság általi egyoldalú alkalmazása egyáltalán nem veszélyeztetné a Svájci Államszövetséget az Olasz Köztársaság és Svájci Államszövetség között létrejött szociális biztonsági egyezmény alapján megillető jogokat, illetve új kötelezettségeket sem állapítana meg számára.

43 A Bíróság egyébiránt ebben az ítéletben rámutatott, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság és az olasz kormány által az érintett által megszerzett biztosítási idők összesítése megtagadásának igazolására előadott érvek – amelyek a pénzügyi terhek esetleges növekedésén, és a hatáskörrel rendelkező svájci hatóságokkal történő együttműködéssel kapcsolatos adminisztratív nehézségeken alapultak – nem igazolhatják azt, hogy az Olasz Köztársaság ne tartsa tiszteletben a Szerződésből eredő kötelezettségeket.

44 A jelen ügyben a portugál állampolgár EU Luxemburgban dolgozik és Franciaországban lakik. Úgy tűnik tehát, hogy a helyzete az EUMSZ 45. cikk hatálya alá tartozik, amely előírja az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés megszüntetését a tagállamok munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében, valamint hogy ő maga és gyermeke a 883/2004 rendelet hatálya alá tartozik, amelynek 4. cikke biztosítja, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó személyeket bármely tagállam jogszabályai szerint ugyanolyan ellátások illessék meg, mint az adott tagállam állampolgárait.

45 Ahogy az az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, a luxemburgi hatóságok szerint az alapügy körülményeire tekintettel EU gyermeke nem volt jogosult családi támogatásokra sem saját jogán, sem anyja családtagjaként, sem pedig apja családtagjaként.

46 A jelen végzés 38–42. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat fényében nem tűnik úgy, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség azon kötelezettsége, hogy olyan helyzetben, mint amely az alapügyben felmerült, kiterjessze a migráns munkavállalóra azon elnyöket, amelyek a saját állampolgárait ezen egyezmény alapján illetik meg, veszélyeztetné az egyezmény egyensúlyát és kölcsönösségét, mivel e kiterjesztés nem sértené azon kötelezettségeket, amelyek a Luxemburgi Nagyhercegség a Brazil Egyesült Államokkal (jelenleg Brazil Szövetségi Köztársaság) szemben vállalt. Az ugyanis, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség egyoldalúan kiterjeszti a területén dolgozó más tagállami állampolgárokra a nem a területén lakó gyermekeik után járó családi támogatásokban való részesülést, nem sérti azon jogokat, amelyeket a Brazil Szövetségi Köztársaság számára az 1965. évi szociális biztonsági egyezmény biztosít, és nem is ró új kötelezettségeket e harmadik országra.

47 Egyébiránt az azon pénzügyi és adminisztratív terhek súlyára alapított érv, amellyel az érintett közigazgatási szerv szembesülne, ha ki kellene terjeszteni más tagállamok állampolgáira a saját állampolgárainak nyújtott előnyöket, önmagában nem igazolhatja objektív módon azt, hogy e közigazgatási szerv elutasítsa e kiterjesztést.

48 E tekintetben a Bíróság több alkalommal is megállapította, hogy a pénzügyi terhek növekedésén és az esetleges adminisztrációs nehézségeken alapuló indokok mindenesetre nem igazolhatják az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés EUMSZ 45. cikkben foglalt tilalmából eredő kötelezettségek tiszteletben tartásának hiányát (2002. január 15-i Gottardo ítélet, C-55/00, EU:C:2002:16, 38. pont; 2004. szeptember 16-i Merida ítélet, C-400/02, EU:C:2004:537, 30. pont; 2012. június 28-i Erny ítélet, C-172/11, EU:C:2012:399, 48. pont; 2014. június 19-i Specht és társai ítélet, C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005, 77. pont).

49 Ebből következik, hogy olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, és amelyben az egyik tagállam állampolgárságával rendelkező migráns munkavállaló gyermeke, aki az anyjával harmadik országban lakik, nem jogosult sem saját jogán, sem anyja családtagjaként, sem apja családtagjaként családi ellátásokra, e munkavállaló foglalkoztatásának helye szerinti tagállam – az EUMSZ 45. cikkből és a 883/2004 rendelet 4. cikkéből eredő kötelezettségeinek megfelelően – főszabály szerint az említett harmadik országgal kötött kétoldalú nemzetközi egyezmény alapján köteles elismerni e gyermek azon családi ellátásokhoz való jogát, amelyeket a saját állampolgárainak és állandó lakosainak nyújt az említett ellátásokra való azonos jogosultsági feltételek mellett, kivéve ha e tagállam objektív módon tudja igazolni a támogatás megtagadását. A valamely tagállam és egy harmadik ország között létrejött kétoldalú nemzetközi egyezmény egyensúlyának és kölcsönösségének megzavarása olyan objektív igazolás lehet, amelyre e tagállam hivatkozhat, amikor a saját állampolgárait az említett egyezmény alapján megillető előnyöket megtagadja a többi tagállam állampolgáraitól.

50 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 883/2004 rendelet 4. cikkével összefüggésben az EUMSZ 45. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy az egyik tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai megtagadják egy másik tagállam – első tagállamban dolgozó, de ott lakóhellyel nem rendelkező – állampolgárától a családi ellátásokat azon gyermeke tekintetében, aki az anyjával harmadik országban lakik, ha az említett hatóságok az első tagállam és e harmadik ország között létrejött kétoldalú nemzetközi egyezmény alapján az állampolgáraik és állandó lakosaik családi ellátásokra való jogát az említett ellátásokra való azonos jogosultsági feltételek mellett elismerik, kivéve ha e tagállam objektív módon tudja igazolni az ellátás megtagadását.

A költségekről

51 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről.

A fenti indokok alapján Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikkével összefüggésben az EUMSZ 45. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy az egyik tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai megtagadják egy másik tagállam – első tagállamban dolgozó, de ott lakóhellyel nem rendelkező – állampolgárától a családi ellátásokat azon gyermeke tekintetében, aki az anyjával harmadik országban lakik, ha az említett hatóságok az első tagállam és e harmadik ország között létrejött kétoldalú nemzetközi egyezmény alapján az állampolgáraik és állandó lakosaik családi ellátásokra való jogát az említett ellátásokra való azonos jogosultsági feltételek mellett elismerik, kivéve ha e tagállam objektív módon tudja igazolni

az ellátás megtagadását.

Aláírások

* Az eljárás nyelve: francia.